

САВРЕМЕНО НАОРУЖАЊЕ И ВОЈНА ОПРЕМА
MODERN WEAPONS AND MILITARY EQUIPMENT
СОВРЕМЕННОЕ ВООРУЖЕНИЕ И ВОЕННОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

Аутоматска пушка H&K G36c 5,56 mm

Од појаве првих аутоматских пушака, па све до данашњег дана, огромно интересовање одувек су привлачиле пушке познатог немачког произвођача H&K (Heckler & Koch). Када је реч о аутоматским пушкама које су адекватне за употребу у противтерористичким јединицама, специфичност њихове конструкције произилази из широког дијапазона захтева које мора да задовољи у складу са наменама тих јединица. Једна од пушака која је сигурно задовољила строге критеријуме специјалних јединица широм света јесте *H&K G36c 5,56 mm*.

Почетком деведесетих година, Немачка је интензивно почела рад на развоју нове домаће породице јуришних пушака и пушкомитраљеза. Bundeswehr¹ је проценио да се после уједињења две Немачке однос битно мења не само на тлу Европе већ и у чланству НАТО-а. Немачка је размишљала рационално да се светска сцена тиме променила, у чему није погрешила.

Аутоматска пушка G36K

¹ Bundeswehr (немачки – оружане снаге) службени је назив за оружане снаге Немачке. Bundeswehr је основан 1955. године у СР Немачкој.

Војска је сматрала да је са променама настала нова ера и у самом НАТО-у и да ће од тада војска Bundeswehra имати мало значајнију улогу, али и других обавеза као што су учешћа у међународним војним мисијама, па због тога треба развити ново пешадијско наоружање. С тим наоружањем немачки војници би у евентуалним сукобима успели да обезбеде одговарајућу ватрену моћ и поузданост у експлоатацији у свим временским и метеоролошким условима у односу на непријатеља.

Од конструкторског тима захтевано је да пушке и одељенски (тимски) пушкомитраљез буде ако не исти, онда бар сличне конструкције и то само због поједностављења логистичке подршке јединицама, а и ради лакше обуке људства.

Фирма „Heckler & Koch” започела је реализацију пројекта под називом „пројекат 50”. Ради се о пројекту где се развија сасвим нова аутоматска јуришна пушка из које треба да се извуче и одељенски пушкомитраљез. Наравно, ради се о калибру 5,56 x 45 mm НАТО, али са малом дозом несигурности, односно резерве са могућношћу замене калибра у .308W или, боље речено, 7,62 x 51 mm, који се још тада у јединицама НАТО увелико користио.

Начелник Управе за наоружање потписао је 8. маја 1995. године дозволу за увођење у наоружање нове аутоматске јуришне пушке и одељенског пушкомитраљеза. Оба модела добијају нове војне ознаке и аутоматска јуришна пушка постаје позната као G36 (Gewer-пушка).

Пушка располаже са 480 mm дугом цеви у којој има 6 жљебова и поља која имају корак увијања од 178 mm. Цев са унутрашње стране је тврдо хромирана, што значи да из ње могу да се испаљују зрна чија маса не прелази 80 g.

Позајмица барутних гасова врши се на предњем делу цеви, где је мора барутних гасова повезана са цеви. Преко тог споја мали део барутних гасова одводи се на гасни клип, у комору барутних гасова, а сам гасни клип преко носача затварача покреће затварач. Затварач је обртночепног типа, који има на себи шест брадавица које се ротирају 90 степени. У току повратног трзаја, глава затварача креће се преко вођице и тако врши брављење.

Ручица затварача налази се на горњем делу носача затварача и она је склапајућа са спољне стране, како сами делови оружја не би јако излазили из габарита оружја.

Облога цеви израђена је од пластичне масе ојачана стакленом вуном, исто као и већина делова на G36 пушци. Облога је троугластог облика и намењена је да у сваком тренутку за време експлоатације заштити стрелца, односно његову руку.

Са горње стране и у средини са доње стране налазе се отвори који служе за хлађење цеви. Уста цеви имају разбијач гасова. Иза самог разбијача гасова, на неколико сантиметара од саме облоге, налази се утврђивач ножа, када се он ставља на цев. Овај утврђивач има само основни модел оружја, јер сви остали модели имају скраћену цев и то толико да се иза облоге види само разбијач гасова. Иза облоге кућиште је спојено са доњим делом тела сандука у којем се налази лежиште за оквир, пиштољски рукохват, брава за отварање и затварање кундака, а са унутрашње стране налазе се вођице за кретање затварача.

Цев се једноставно уврће са предње стране помоћу слепог навртња. Са горње стране налази се сам поклопац сандука на којем је са 3 вијка утврђен оптички нишан у облику рефлексног нишана који има увећање 3 пута. Са оптичког нишана према цеви налази се монтирана ручица за ношење пушке која је уједно опремљена „пикатинијевом“² шином за монтавање оптоелектронских уређаја за нишањење, осматрање, обележавање циљева и мерење даљине до њих, како дању тако и ноћу.

Сандук је са задње стране затворен и онемогућава прљање унутрашњости. Унутар сандука налази се повратна опруга са вођицом. На самом задњем делу поклопца сандука налази се брава кундака која омогућава преклапање, односно затварање уз десни бок оружја.

Кундак је скелетоидан, што прво утиче на саму тежину оружја, а затим оружје може и да дејствује када је кундак преклопљен, јер својим телом не затвара отвор за избацивање чаура.

Окидач је велики, а сам браник обараче је простран, што омогућава експлоатацију оружја када војници носе и зимске дебеле рукавице. Затварач је, помоћу полуге која се налази испод самог окидача, могуће закочити у отвореном задњем положају, и ако се у оружју не налази празан оквир. Оквир је повијен и прима 30 метака. Израђен је од прозирне пластике, која је отпорна на ударце, високе температуре и омогућава контролу испалених метака. На самом оквиру постоји држач који омогућава спајање два, односно три оквира ради бржег пуњења и пражњења оружја.

² „Пикатини шина“ (енглески-picatinny rail) има улогу држача која се налази на оружју.

Пушка се испоручује са дуплим ремником, а режим качења оружја зависи од самог стрелца или јединице и начина ношења.

Појавили су се и одређени додаци које користе специјалне јединице приликом упада у мрачне неосветљене просторије. Додати су ИЦ нишани и испод уста цеви додато је лежиште са тактичким светлом. Ипак, и овај модел је био дугачак, габаритан за специјалне јединице, па је фирма *H&K* развила и најкраћу верзију из фамилије *G36* и добила је ознаку *G36C (Commando)*.

Ова последња верзија је ултракратка верзија, нарочито када је кундак преклопљен и када је у том положају оружје има карактеристике, односно димензије аутомата, али располаже балистичким могућностима калибра *.223 Rem.*

Када се ово оружје споји са посебном врстом муниције, као што су на пример „*Winchester Ranger- Frangible*” или „*Homadu Tactical Application Police*”, то је добитна комбинација за решавање талачких ситуација у затвореним просторијама.

Целокупна фамилија модела *G36* пушака је модуларног типа, што значи да су међусобно измењиви. Што се тиче нишана, од самог почетка се одустало од класичних механичких нишана, али је остала могућност да се и они монтирају по потреби наручиоца. Фирма „*Zeiss/Hensoldt*” развила је специјално за фамилију *G36* лаки, компактни и изузетно отпоран нишан. Овај уређај налази се на самом задњем делу оружја, тачније на крају ручице за ношење и састоји се од колиматорског нишана са појачивачем светлости без увећања и нишана са повећањем од три пута и посебном скалом за мерење даљине, па чак и код покретних циљева. Док је нишан са осветљеном тачкицом алат за дејство на борбеним одстојањима до 200 m,

а нишан који увећава користи се од 200 до 400 m. Помоћу пасивног нишана „Zeiss/Hensoldt”, прилагођеног дневној нишанској справи, могуће је дејство у ноћним условима.

Намена

Пушка *H&K G36c 5,56 mm* намењена је за уништавање непријатељеве живе силе на растојањима до 300 m, због малих габарита, а нарочито је погодна за дејство у урбаној средини и из возила. На пушку је могуће поставити одговарајући пригушивач.

На „пикатини” шине могуће је поставити разне додатке (колиматорски нишан, тактичко светло, лоц и др.).

Борбене особине

Најбоље резултате постиже до 300 m

- Сила окидања 40 N
- Брзина паљбе 750 met/min
- Почетна брзина зрна 750 m/s
- Енергија зрна 1125 J.

Основни ТТ подаци

- Калибар 5,56 x 45 mm НАТО
- Капацитет оквира 30 метака
- Принцип рада позајмица барутних гасова
- Дужина 720/500 mm
- Ширина 64 mm
- Висина (са оквиром) 285 mm
- Дужина цеви 228 mm
- Маса без оквира 2,8 kg
- Маса празног оквира 140 g
- Маса пуног оквира 490 g

Главни делови

- Сандук са цеви, преклапајућим кундаком, уводником оквира, деловима за додатке и ручицом за ношење
- Скривач пламена
- Склоп затварача
- Клип са повратником клипа
- Повратни механизам
- Рукохват са механизмом за окидање
- Предњи рукохват
- Гасна комора
- Оквир
- Ремник
- Резервни алат и прибор

Главни делови аутоматске пушке G36с 5.56 mm

Уочени проблеми

Према наводима портала DW (Дојче веле на српском језику), крајем марта је немачка министарка одбране Урсула фон дер Лајен потврдила да аутоматске пушке G36 на високим температурама губе на прецизности. При томе је дневни лист *Зидојче цајтунг* јавио да је проблем био познат Министарству одбране још пре годину дана када је Уред за развој војске тражио да се аутоматске пушке побољшају јер иначе представљају „опасност по живот“ војника који их носе. Бундесвер располаже са 167.000 ових пушака. Иначе, пушка G36 је основно наоружање немачких војника у иностраним мисијама, па тако и у земљама где су температуре високе и прегрејавање пушке вероватно. Проблеми су били познати још од 2011, преносе немачки медији, а сада су и дефинитивно потврђени. Немачка новинска агенција *дра* цитира наводе из извештаја широке експертске комисије да се прецизност хитаца „значајно“ смањује већ на температурама између 15 и 45 степени целзијуса, током директне изложености сунчевим зрацима, као и због прегрејаности након рафалне паљбе. Комисија у извештају на 372 стране изричито наводи да непрецизност нема везе са одређеним типом муниције већ да је проблем у „читавом систему“.

Бранислав Булатовић (Branislav Bulatović), e-mail: bra.bulatovic@gmail.com